

6. 2. 2025

Výzkum a vývoj v Praze v roce 2023

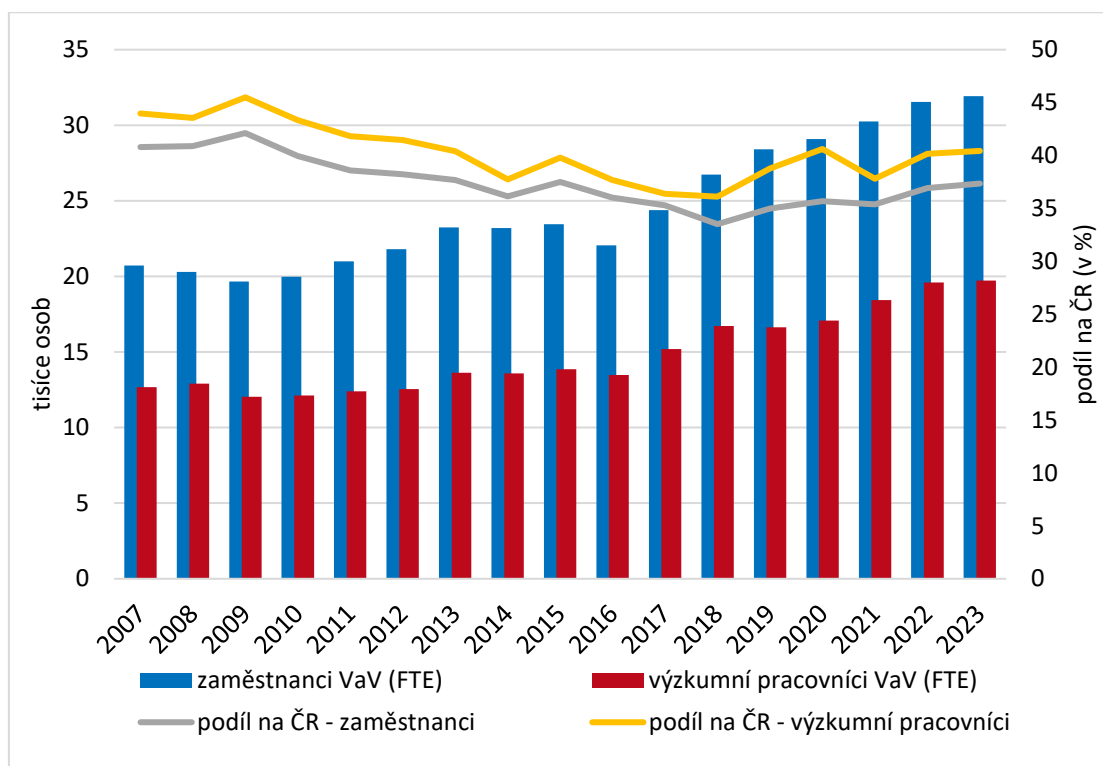
V Praze pracovalo ve vědě a výzkumu (dále VaV) v roce 2023 celkem téměř 44,8 tisíc zaměstnanců. Praha byla jedním ze 6 krajů ČR, kde došlo k meziročnímu nárůstu zaměstnanců VaV. Téměř 31,9 tisíc pracovníků se věnovalo VaV na plný úvazek. Výzkumných pracovníků, kteří se plně věnovali výzkumu a vývoji, bylo 19,7 tisíc, což je 61,8 % všech zaměstnanců VaV v Praze. Světu vědy a výzkumu dominují muži. Podíl žen mezi výzkumnými pracovníky byl 27,7 %, v ČR celkem to bylo o něco méně (24,3 %). Výdaje na VaV dosáhly v roce 2023 v Praze 55,2 mld. Kč, z čehož 92,4 % tvořily běžné výdaje. Nejvyšší podíl výdajů byl v podnikatelském sektoru (53,1 %). V Praze má pak důležité postavení také sektor vládní a vysokoškolský. Většina financí určených na vědu a výzkum jde do přírodních (55,1 %) a technických věd (25,9 %).

V Praze bylo ve vědě a výzkumu^[1] v roce 2023 celkem 44 784 zaměstnanců, což je 36,4 % všech zaměstnanců pracujících ve vědě a výzkumu v České republice. Počet zaměstnanců v tomto odvětví se v Praze od roku 2016 neustále zvyšuje a meziročně jejich počet mírně narostl o 0,7 %. V dalších 5 ze 14 krajů ČR došlo také k meziročnímu nárůstu. Naopak v celé České republice se poprvé od roku 2016 počet zaměstnanců ve VaV meziročně snížil. Největší meziroční přírůstek byl zaznamenán v Zlínském kraji (1,8 %) a naopak k největšímu úbytku došlo v Karlovarském kraji (10,6 %), přičemž v žádném jiném kraji ČR nebyl úbytek tak zřetelný. Krajem, kde je zaznamenán druhý nejvyšší počet zaměstnanců v absolutních číslech, je Jihomoravský kraj (24 561 zaměstnanců). V Praze a Jihomoravském kraji je tak zaměstnáno více než polovina (56,4 %) všech zaměstnanců výzkumu a vývoje (dále VaV), stejně jako v předchozím roce 2022.

Pokud chceme vědět, kolik osob se věnuje výzkumu a vývoji na plný úvazek, musíme vyhledat ukazatel Počet zaměstnanců ve VaV přepočtený na plný pracovní úvazek věnovaný VaV aktivitám (FTE). V Praze se výhradně VaV věnuje celkem 31 918 zaměstnanců (z toho 10 498 žen, 32,9 %), ve druhém Jihomoravském kraji pak 16 757 zaměstnanců. Pražští zaměstnanci VaV tak tvoří téměř 37,3 % všech zaměstnanců VaV v České republice věnující se pouze VaV činností. Pro srovnání, VaV se na plný úvazek v České republice v roce 2023 zabývalo 85 468 osob.

KOMENTÁŘ

Graf 1 Zaměstnanci a výzkumní pracovníci ve výzkumu a vývoji v Praze (2007-2023)

Mezi zaměstnance pracující plně ve VaV jsou zařazeni jak výzkumní pracovníci, techničtí a odborní pracovníci, tak ostatní pracovníci (např. asistentky) ve vědě a výzkumu. **Výzkumných pracovníků** bylo v Praze 19 727, což představuje 61,8 % všech pražských zaměstnanců VaV. Techničtí pracovníci potom tvořili téměř 28 % a zbytek připadl na ostatní zaměstnance VaV. Pražští výzkumní pracovníci tvořili v roce 2023 bezmála 40,4 % všech výzkumníků v ČR.

Mezi výzkumnými pracovníky převládají pracující v podnikatelském sektoru. V roce 2023 jich bylo 8 406 a na celkovém počtu výzkumníků se podíleli 42,6 %. Právě počet pracovníků v tomto sektoru od roku 2019 nejvíce narostl (o 44 %). Ještě větší nárůst proběhl v soukromém neziskovém sektoru (šlo o dvojnásobný růst), tam jsou ale počty výzkumných pracovníků dlouhodobě nízké. V roce 2019 bylo v tomto sektoru jen 96 výzkumných pracovníků, v roce 2023 již 210. Téměř shodně velkými skupinami jsou výzkumníci pracující ve vládním sektoru (5,4 tisíc) a vysokoškolském sektoru (5,7 tisíc). Oproti předchozímu roku počet výzkumných pracovníků vzrostl v podnikatelském a soukromém neziskovém sektoru, zatímco naopak v případě vládního a vysokoškolského sektoru naopak mírně poklesl.

Zajímavý je **podíl žen mezi výzkumnými pracovníky a ostatními zaměstnanci VaV** (kam pro účely tohoto textu zařazujeme zaměstnance, kteří pracují ve VaV ale nejsou výzkumní pracovníci – tedy technické a ostatní pracovníky). Ve světě vědy dominují muži. Platí to jak v České republice, tak také v Praze. Mezi výzkumnými pracovníky je žen výrazně méně než mezi ostatními pracovníky, kteří jsou zaměstnáni ve vědě a výzkumu. V Praze byl v roce 2023 podíl žen mezi výzkumnými pracovníky (27,7 %) o něco vyšší než byl průměr ČR (24,3 %). Mezi ostatními zaměstnanci výzkumu a vývoje bylo žen více – v Praze to bylo 41,3 % a v ČR celkem 34,8 %. Oproti minulému roku tak nedošlo k téměř žádným změnám.

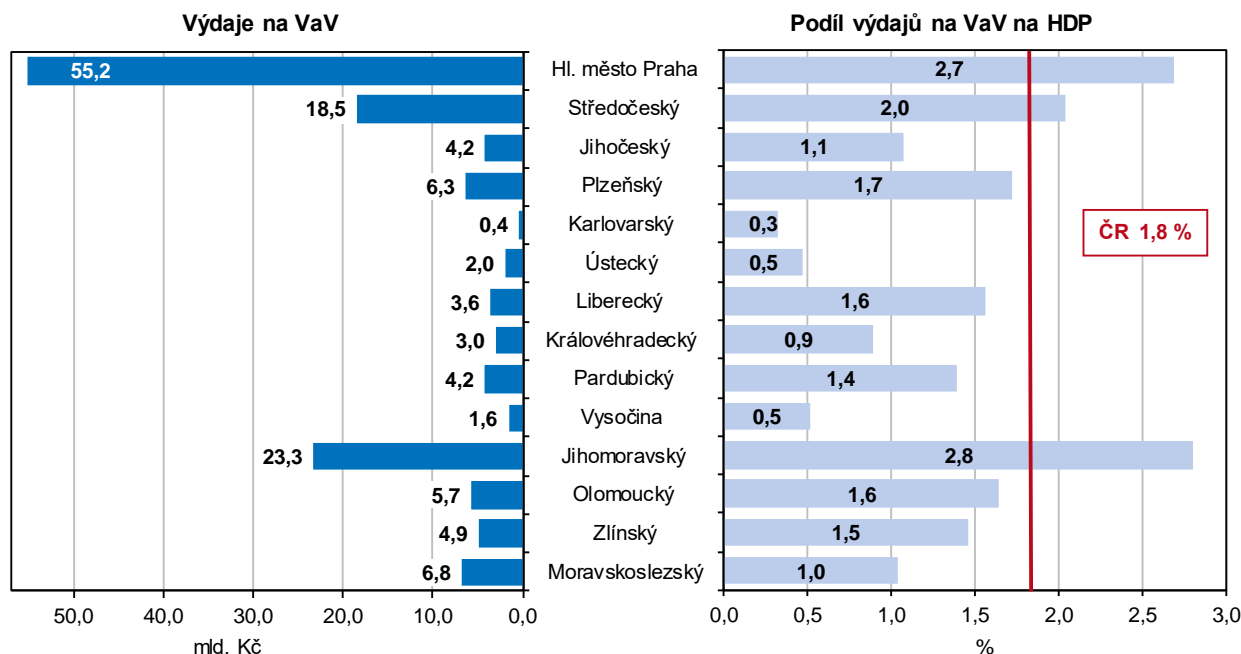
KOMENTÁŘ

Z celkového počtu výzkumných pracovníků (5 462 žen) jich v Praze bylo nejvíce zaměstnáno v sektoru¹ vládním (40,6 % všech pražských výzkumných pracovníků). Jejich zastoupení se však dlouhodobě snižovalo (v roce 2005 jich ve vládním sektoru pracovalo dokonce 54 %, v roce 2020 pak 44,5 %). Z velké části také výzkumné pracovníce působí v sektoru vysokoškolském (33,2 %). Ve srovnání s předchozím rokem došlo v roce 2023 jak u vládního tak u podnikatelského sektoru k menšímu nárůstu počtu výzkumných pracovníků v absolutních číslech. Ve vysokoškolském sektoru pak došlo k poklesu jejich počtu. V podnikatelském sektoru žen pracuje relativně nejméně (25,2 %).

Podíl výdajů na výzkum a vývoj na HDP v Česku činil v roce 2023 1,83 % HDP. Mezi českými regiony najdeme tři, v nichž se dlouhodobě vynakládá na výzkum a vývoj více než 2 % krajského HDP. V Praze se v roce 2023 vynaložilo na VaV 2,69 % HDP, ve Středočeském kraji to bylo 2,04 % HDP a vůbec nejvíce to bylo v Jihomoravském kraji (2,8 % HDP). Ve čtyřech krajích se naopak vynaložilo na výzkum a vývoj v roce 2023 méně než 1 % tamního HDP. Konkrétně se jednalo o Královéhradecký, Ústecký a Karlovarský kraj a dále Kraj Vysočina. Celá EU vynaložila na výdaje do vědy a výzkumu v průměru 2,25 % HDP.

Celkové výdaje na vědu a výzkum v hlavním městě Praze dosáhly 55,2 miliard Kč. V celé České republice to bylo 139,7 mld. Kč. V Praze bylo realizováno 39,5 % výdajů na VaV, v Jihomoravském kraji téměř 16,7 % a ve Středočeském 13,2 % všech výdajů na VaV. V těchto třech krajích tedy bylo realizováno 69,4 % všech výdajů na VaV v ČR. Při bližším pohledu by byly výdaje ještě více územně koncentrovány a to do Prahy, Brna a v případě Středočeského kraje do několika málo měst nebo obcí (např. tam, kde byla vybudována vědeckovýzkumná centra).

Graf 2 Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2023

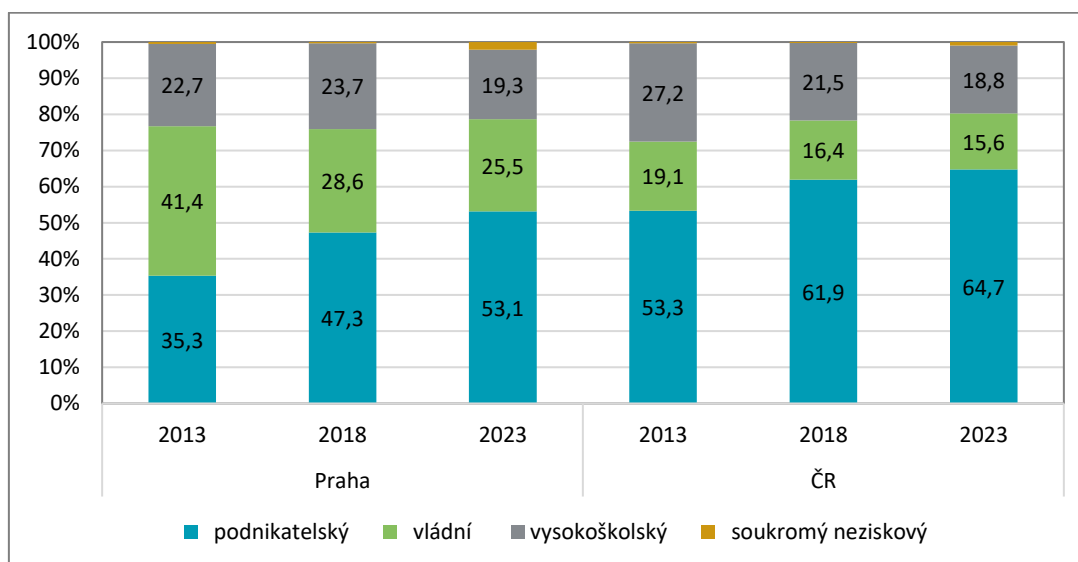
¹ zde jsou údaje tříděny podle sektoru provádění vědecko-výzkumných aktivit

KOMENTÁŘ

V Praze bylo v roce 2023 vynaloženo nejvíce výdajů na VaV v podnikatelském sektoru (29,3 mld. Kč, 53,1 %). Vzhledem k přítomnosti univerzit a dalších veřejných institucí zabývajících se výzkumem, je zde velká část výdajů na VaV uskutečňována vládním (14,1 mld. Kč v roce 2023, 25,5 %) a vysokoškolským (10,6 mld. Kč, 19,3 %) sektorem. Nicméně v Praze dochází od roku 2016 k pozvolnému zvyšování podílu podnikatelského sektoru na celkových výdajích na VaV.

Výdaje na VaV jsou **podle druhu** výdajů děleny na **běžné a investiční**. Z celkového objemu 55,2 mld. Kč výdajů na výzkum a vývoj tvořily běžné výdaje 92,4 % všech výdajů (téměř 51 mld. Kč). Investiční výdaje dosáhly hodnoty necelých 4,2 mld, tedy 7,6 % všech výdajů. V rámci běžných výdajů, mzdové náklady tvoří již od roku 2010 více jak polovinu běžných nákladů. Zatímco v roce 2005 tvořil jejich podíl na běžných nákladech 47,4 %, v roce 2023 už to bylo 66,1 %.

Graf 3 Výdaje na VaV podle sektorů provádění v Praze a ČR (2013, 2018, 2023)

Tabulka 1 Výdaje na VaV v Praze a ČR podle zdroje financování (v mil. Kč)

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	Celkové výdaje	20 882	22 941	24 689	26 165	29 443	32 999	27 632	32 034	36 868	40 115	43 458	47 396	51 738	55 163
	Podnikatelské	7 315	7 855	9 259	9 774	10 906	12 164	12 595	15 637	17 500	19 014	22 241	24 240	27 717	31 029
	Veřejné z ČR	12 608	13 621	13 314	13 341	14 093	14 755	14 099	15 166	17 078	18 528	18 674	20 137	20 749	20 922
	Veřejné ze zahraničí	919	1 424	2 078	2 956	4 306	5 893	741	989	2 132	2 385	2 358	2 813	3 102	2 997
	Ostatní z ČR	40	42	38	94	139	186	197	242	158	187	184	205	170	216
ČR	Celkové výdaje	52 974	62 753	72 360	77 853	85 104	88 663	80 109	90 386	102 754	111 622	113 383	121 930	133 305	139 700
	Podnikatelské	26 757	29 890	33 464	37 832	43 262	45 607	48 217	53 839	59 947	64 736	66 086	72 833	81 724	87 587
	Veřejné z ČR	23 539	26 179	26 616	27 045	28 034	28 563	28 535	31 232	35 037	37 581	38 569	39 406	40 401	41 829
	Veřejné ze zahraničí	2 216	6 093	11 622	12 576	13 252	13 820	2 667	4 307	6 621	8 064	7 236	8 372	9 495	8 319
	Ostatní z ČR	461	591	658	400	556	674	691	1 008	1 150	1 241	1 491	1 319	1 685	1 965

Pozn. Ostatní zdroje z ČR tvoří součet vlastních příjmů vysokých škol a soukromého neziskového sektoru.

KOMENTÁŘ

Nejvíce jsou věda a výzkum financovány z podnikových zdrojů. V Praze byl v roce 2023 podíl podnikových zdrojů na výdajích na výzkum a vývoj na úrovni 56,2 % a v České republice celkem na 62,7 %. V sousedním Středočeském kraji se podnikové zdroje na financování výzkumu a vývoje podílely dokonce 70,5 % (zde hraje roli dominance zpracovatelského průmyslu, kde je výzkum a vývoj financovaný soukromými podniky). Ve srovnání s předchozím rokem došlo k navýšení financí z těchto zdrojů na pražskou VaV o 11,9 %. Veřejné domácí zdroje se na financování VaV v Praze za rok 2023 podílely z 37,9 %, přičemž meziročně došlo k mírnému nárůstu financování o 0,8 %. Co se týče podílu veřejných zahraničních zdrojů, zde byl podíl 5,4 % a meziročně se financování z těchto zdrojů snížilo o 3,4 %.

V Praze jde většina financí určených na vědu a výzkum do přírodních (55,1 %) a technických věd (25,9 %). Na sociální a humanitní vědy jde dohromady 8,8 % výdajů na VaV. Přibližně 8,1 % výdajů pak míří na lékařské vědy. Vůbec nejmenší podíl pak tvoří zemědělské vědy (2,1 %).

*Mnoho dalších informací najdete v aktualizované **sadě tabulek** [pod tímto textem](#).*

Kontakt:

Mgr. Tomáš Slavíček
Oddělení informačních služeb Krajské správy ČSÚ v hl. m. Praze
Tel.: 274 052 507
E-mail: tomas.slavicek@csu.gov.cz

[1] Výzkum a vývoj (VaV) je sousloví používané pro činnosti, které systematicky pracují na rozšíření stávajícího poznání, získání nových znalostí nebo jejich využití v praxi. Více informací naleznete v metodické části [zde](#). Údaje o výzkumu a vývoji byly získány prostřednictvím Ročního výkazu o výzkumu a vývoji (VTR 5-01).